

Sytuacja na rynku gazu z perspektywy Regulatora

Joanna Buzar – Naczelnik Wydziału Rozwoju Rynku Gazu

Departament Rozwoju Rynków i Spraw Konsumentckich

Urząd Regulacji Energetyki

Sytuacja ogólna na rynku paliw gazowych

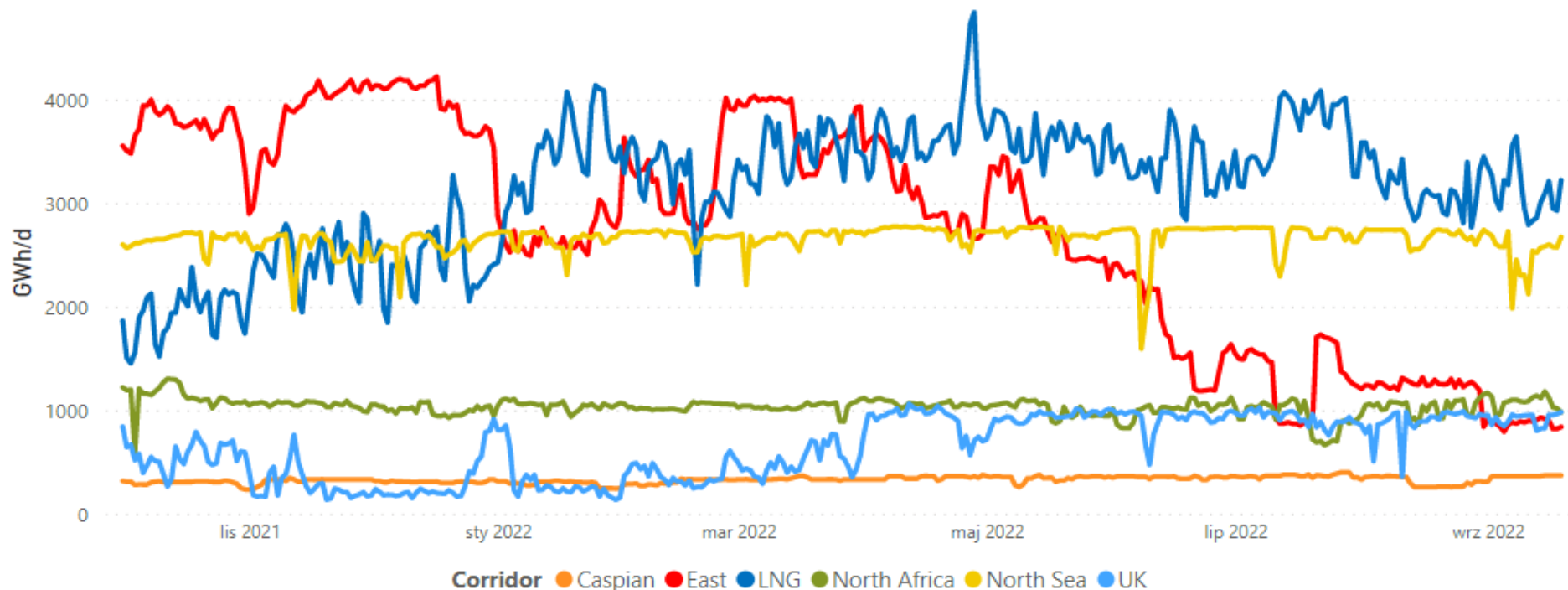
- inwazja Rosji na Ukrainę
- zaprzestanie importu gazu z terytorium FR
- problemy z dostępnością paliwa gazowego na rynkach europejskich
- historycznie wysokie (najwyższe) ceny gazu

KRYZYS ENERGETYCZNY

działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego RP

- dywersyfikacja kierunków dostaw gazu
- budowa i rozbudowa międzysystemowej infrastruktury gazowej (Baltic Pipe, GIPL, połączenie PL-SK)
- rozbudowa Terminalu LNG (zarówno mocy regazyfikacyjnych, jak i zdolności procesowego składowania LNG)
- plany użytkowania gazowców budowanych specjalnie na potrzeby PGNiG
- wzmocnienie w ostatnich latach krajowej infrastruktury gazowej (m.in. rozbudowano tłocznie gazu w Odolanowie i Goleniowie, wybudowano tłocznię w Gustorzynie, Lwówku i Kędzierzynie)
- rozbudowa istniejących i budowa nowych instalacji magazynowych
- reakcja na kryzys energetyczny

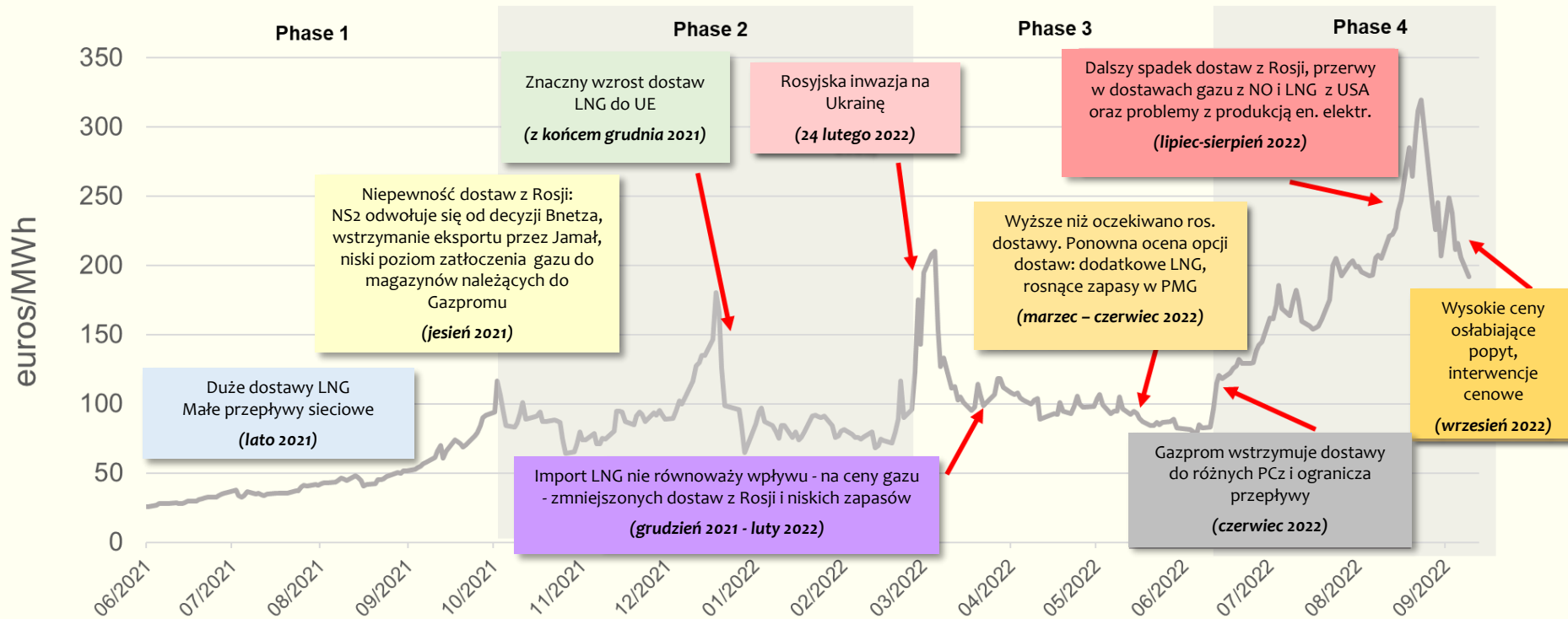
Kierunki dostaw gazu do UE – październik 2021 - wrzesień 2022

Źródło: ENTSOG – Gas flow dashboard <https://gasdashboard.entsog.eu/#map-flows>

Po ostatniej redukcji eksportu Gazpromu, rosyjskie dostawy stanowią szacunkowo 10% dziennego importu gazu do UE.

Przegląd wydarzeń i sytuacji na rynku gazu, wpływających na ceny gazu w UE – TTF*, maj 2021 - wrzesień 2022

* kontrakty month-ahead (euro/MWh)

Źródło: ACER w oparciu o dane ICIS Heren dot. cen

Reakcja na kryzys energetyczny - główne działania

- System rekompensat – działania na rzecz ochrony odbiorców
- Taryfa wieloletnia dla operatorów systemów gazowych
- Rola gazu ziemnego w procesie transformacji energetycznej
- Perspektywy rozwoju rynku biometanu w Polsce
- Kluczowe postulaty dotyczące zmian w regulacjach rynku gazu i energii celem poprawy bezpieczeństwa energetycznego

W opinii Prezesa URE

- niezbędne są działania na szczeblu państwowym odpowiadające na nową sytuację na rynku gazu i energii wywołaną kryzysem energetycznym

System rekompensat – działania na rzecz ochrony odbiorców

- System polegający na „zamrożeniu” cen dla odbiorców taryfowych na poziomie taryfy PGNiG OD powiązany z systemem rekompensat dla przedsiębiorców sprzedających gaz, umożliwiający ochronę gospodarstw domowych i wybranych podmiotów realizujących zadania z zakresu użyteczności publicznej przed dużym wzrostem cen gazu ziemnego – obowiązujący do 31 grudnia 2022 r.
- W świetle obserwowanych cen gazu, zarówno w odniesieniu do ich poziomu, jak i ich zmienności, wydaje się, iż również w przyszłym roku (2023) konieczna jest interwencja Państwa na rynku gazu.
- Decyzja Państwa o przedłużeniu do 2027 r. okresu zatwierdzania przez Prezesa URE taryf nie stanowi rozwiązania problemu, gdyż nie odnosi się do kwestii „limitowania” przychodów koniecznych do pokrycia kosztów uzasadnionych, które z kolei w obrocie gazem w ponad 90% dotyczą zasadniczo kosztów jego zakupu. Tym samym nie niweluje skutków wzrostu cen gazu dla odbiorców. Natomiast mechanizm pułapu cen dla odbiorców oraz kompensat dla przedsiębiorców sprzedających gaz odbiorcom taryfowym może przynieść pożądany efekt ochrony odbiorców w 2023 r.

W opinii Prezesa URE

- potrzebne są dalsze działania legislacyjne wydłużające system rekompensat

Taryfa wieloletnia dla operatorów systemów gazowych

- Sygnały ze strony Operatorów co do potrzeby wprowadzenia **taryfy wieloletniej** w związku z działalnością inwestycyjną.
- **Uwarunkowania związane ze stosowaniem w praktyce 3-5 letnich okresów regulacji:**
 - taryfa jako wypadkowa wielu zależności opartych na szeregu zmiennych,
 - dla danego okresu regulacji należy ustalić projekcje poszczególnych elementów mających w tym okresie wpływ na planowane koszty i przychody przedsiębiorstwa,
 - prognozy powinny opierać się na wiarygodnych danych wynikających ze sprawozdawczości z wykonania tych wielkości,
 - istotne jest, aby w procesie prognozowania nie następowało przerzucanie wszelkich ryzyk wyłącznie na odbiorców.
- **Konto regulacyjne** – jedno z narzędzi minimalizacji ryzyk w okresie regulacji:
 - służy do rozliczenia ewentualnych różnic pomiędzy wartością przychodów kalkulacyjnych (prognozowanych) a wartością przychodów rzeczywiście osiągniętych;
 - jest szczególnie przydatne w sytuacji aktualnie obserwowanych dużych wzrostach cen i kosztów oraz niepewności co do przyszłych wielkości parametrów gospodarczych;
 - zapewnia stabilność funkcjonowania operatorów dzięki gwarancji uzyskania przychodów, w tym wynagrodzenia zaangażowanego kapitału oraz ogranicza ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej – korzyść dla operatorów infrastruktury gazowej;
 - zapewnia stabilizację i pewność funkcjonowania operatorów a także zapewnia, że opłaty ponoszone przez odbiorców za korzystanie z infrastruktury są na poziomie uzasadnionym – korzyść dla odbiorców.

W opinii Prezesa URE

- konto regulacyjne to warunek konieczny do wprowadzenia taryfy wieloletniej,*
- konto regulacyjne należy wprowadzić dla wszystkich rodzajów operatów infrastruktury*

Rola gazu ziemnego w procesie transformacji energetycznej

- 2019 r. – KE publikuje **Europejski Zielony Ład**
 - cel: redukcja emisji gazów cieplarnianych o 55% w 2030 r. oraz osiągnięcie neutralności klimatycznej w 2050 r.,
 - strategię w kierunku odejścia od paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego oraz wdrożenia do użytkowania na szeroką skalę odnawialnych źródeł energii,
 - stanowisko Polski – działania na forum UE na rzecz uwzględnienia gazu ziemnego jako paliwa przejściowego w dążeniu do gospodarki zeroemisyjnej. Gaz ziemny miał za zadanie umożliwić Polsce płynne i bez większych perturbacji osiągnięcie stanu neutralności klimatycznej.
- **24.02.2022 r. – inwazja Rosji na Ukrainę**
 - W świetle wydarzeń obserwowanych w ostatnich miesiącach na rynku energii, rola nie tylko gazu ziemnego, ale i innych składników mixu energetycznego, będzie musiała być ponownie przeanalizowana.

W opinii Prezesa URE

- bezprecedensowa sytuacja na rynku energii wymusza potrzebę rewizji narzędzi i środków realizacji strategii dotyczących celów klimatycznych

Perspektywy rozwoju rynku biometanu w Polsce

- Biometan ze względu na swoje właściwości fizykochemiczne, niską emisyjność, może, po odpowiednim dostosowaniu infrastruktury gazowej i urządzeń do niej przyłączonych, zostać wykorzystany jako **substytut gazu ziemnego**.
- Produkcja i wykorzystanie biogazu i biometanu - pozytywne znaczenie dla realizacji unijnej polityki klimatyczno-energetycznej, która wskazuje na konieczność podjęcia działań na rzecz **zwiększenia udziału gazów odnawialnych w sieciach gazowych**.
- **Potencjał wytwarzania** biogazu i biometanu w Polsce w oparciu o krajowe surowce jest relatywnie wysoki. Produkcja biometanu z odpadów szacowana jest na poziomie ok. 8 mld m³ rocznie*.
- Główne **wyzwania** dla rozwoju rynku biometanu:
 - obecnie w kraju nie funkcjonuje system lokalnych sieci dystrybucyjnych dla biogazu – odmienne parametry jakościowe biogazu i gazu ziemnego; ze względu na zawartość metanu na poziomie między 70% a 80%, takie sieci lokalnych systemów dystrybucyjnych biogazu w chwili obecnej nie mogą zostać zintegrowane z istniejącą infrastrukturą dystrybucyjną gazu ziemnego;
 - przebieg procesu inwestycyjnego – długotrwały i uciążliwy (wg oceny inwestorów) m.in. wskutek procedury oceny oddziaływania na środowisko, realizowanej z udziałem społeczeństwa, często wyrażającego niechęć i zgłaszającego obawy w odniesieniu do instalacji produkujących biogaz, wynikających z utartych stereotypów na temat uciążliwości tego typu instalacji.
- Działania na rzecz wykreowania warunków rozwoju sektora biogazu i biometanu w Polsce – „Porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju sektora biogazu i biometanu” podpisane w listopadzie 2021 r. przez przedstawicieli administracji rządowej oraz interesariuszy sektora biogazu i biometanu.

W opinii Prezesa URE

- biometan może stanowić efektywny element poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu
- wykorzystanie biometanu może zmniejszyć uzależnienie od importu surowców energetycznych

Kluczowe postulaty dotyczące zmian w regulacjach rynku gazu i energii celem poprawy bezpieczeństwa energetycznego

- Postulaty dotyczące zmian w regulacjach rynku gazu i energii są na bieżąco publikowane w corocznych Sprawozdaniach z działalności Prezesa URE. Wynikają one zarówno z obserwacji wydarzeń na rynku energii, jaki i z doświadczeń zbieranych w toku stosowania prawa.
[Sprawozdania z działalności Prezesa URE - Urząd Regulacji Energetyki](#)
- W świetle ostatnich wydarzeń niezbędne zmiany regulacji powinny obecnie zmierzać do poprawy sytuacji odbiorców paliw i energii. Szczególnie ważnym zagadnieniem jest zwiększenie ochrony odbiorców wrażliwych przed ubóstwem energetycznym, co wynika z pogarszającej się sytuacji gospodarczej będącej pochodną wzrostu cen energii i gazu.
- Pożądanym jest wprowadzenie konta regulacyjnego dla wszystkich rodzajów operatów infrastruktury energetycznej.
- Istotna rola operatora systemu magazynowania gazu ziemnego zarówno dla bezpieczeństwa energetycznego kraju, jak i dla rozwoju rynku gazu i energii:
 - potrzeba wzmocnienia roli i uprawnień OSM;
 - działania zapewniające rozbudowę pojemności magazynowych.

W opinii Prezesa URE

- zmiany w regulacjach rynku gazu i energii muszą odpowiadać na wyzwania dla rynku, wywołane kryzysem energetycznym

dziękuję za uwagę

Warszawa 2022